

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ 20 / 5 / 08

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Σεφέρης “δοκιμάζει” να καταγράψει την αξία της παράδοσης και τη θέση της στο σύγχρονο κόσμο. Ορμώμενος από τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας διαπιστώνει τις επιρροές που δέχεται κατά καιρούς ο τόπος. Αυτές, θετικές ή αρνητικές, έχουν τη λύση τους στον άνθρωπο. Παραδέχεται, λοιπόν, ότι ο άνθρωπος, ως μέλος ενός συνόλου, βρίσκει λόγο στην ύπαρξή του και δύναμη να συνεχίσει. Αυτή, λοιπόν, είναι και η δύναμη της παράδοσης. Ωστόσο, ο σύγχρονος άνθρωπος θεωρεί την παράδοση ξεπερασμένη και ανασταλτικό παράγοντα προόδου, λόγω της γενικότερης απαξίωσης της ανθρώπινης ύπαρξης. Τέλος, με μια ρητορική ερώτηση αποκαθιστά τόσο την αξία της παράδοσης όσο και την αξία της ανθρώπινης οντότητας.

B₁. Είναι κοινός τόπος ότι η διττή φυσιογνωμία του Έλληνα διέπεται από τέτοιο ψυχισμό που μπορεί εύκολα να μετατρέψει ένα ελάττωμα σε προτέρημα. Η ξενομανία, η ματαιοδοξία και η επιπολαιότητα είναι ψεγάδια της φυσιογνωμίας του Έλληνα, τα οποία και ο ίδιος αναγνωρίζει και παραδέχεται. Από την άλλη, η αγάπη για την ελευθερία και την πατρίδα, η φιλαλληλία και η φιλοτιμία αποτελούν τις αξίες που διατήρησαν την ιδιοπροσωπία και την εθνική του συνείδηση και είναι αυτές που ανατρέπουν τα όποια μειονεκτήματά του.

B_{2α}.

- « Δε μένω τυφλός από εμένα »
- « Και η προσωπική εμπειρία ακρωτηριάσουν »

B_{2β}.

- Δε μένω τυφλός στα ψεγάδια
- Ο άνθρωπος έχει ρίζες
- αν βγάλουμε από τη μέση

B₃.

- Οι εφευρέσεις κάθε είδους έδωσαν τη δυνατότητα στον άνθρωπο να βελτιώσει τη ζωή του.
- Η μεγάλη εμπειρία του καπετάνιου έσωσε το πλοίο από την ξέρα.
- Αμφιταλαντεύεται ανάμεσα στο προσωπικό συμφέρον και το καθήκον.
- Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της κοινωνίας μας, έχει κάνει τους ανθρώπους μονόπλευρους και υπερβολικά εξειδικευμένους.
- Πανικός κατέλαβε τους πυροσβέστες όταν είδαν το μέγεθος της φωτιάς.

B₄

- σταυροδρόμι → μονόδρομος , διάδρομος
- αποκαλυπτικές → απροκάλυπτες , ανακαλύψεις
- βιολογικά → φιλολογικά , παράλογα
- παράδοση → μετάδοση , αιμοδοσία
- υπόδικη → στρεψόδικη , φυγόδικη

Γ.

Πρόλογος

Κυρίες και κύριοι , / Αγαπητοί συνδημότες

Αρχικά θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για τη δυνατότητα που δίνεται σε εμάς τους νέους να εκφέρουμε άποψη για την κατάσταση της παράδοσης σήμερα . Την κρίση / δοκιμασία που διέρχεται η παράδοση και αποτυπώνεται ως αδυναμία επικοινωνίας με το παρελθόν επιβεβαιώνουν η τυποποίηση , η διάβρωση της γλώσσας , η χαλάρωση των παραδοσιακών θεσμών , η ιστορική άγνοια και οι λιγοςτές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους , η αλλοίωση / νόθευση του λαϊκού πολιτισμού , η αμφισβήτηση της εκκλησίας , η χαλάρωση των ηθών και η γραφική αναβίωση / συντήρηση του παλαιού . Φαίνεται λοιπόν ότι το παρελθόν δε μας αγγίζει και η εποχή μας πρόθυμα τα απορρίπτει.

Αιτίες

- Η πρόοδος της τεχνολογίας είχε ως αποτέλεσμα να κρίνει αυστηρά τα συμπεράσματα του παρελθόντος , να πιστεύει ότι η παράδοση είναι απαρχαιωμένες ιδέες και αξίες , που δεν τις χρειάζεται .
- Η παγκοσμιοποίηση , η Ευρωπαϊκή Ένωση , η ένταξη της χώρας σε διακρατικούς οργανισμούς γενικότερα.
- Η γεωγραφική θέση της χώρας , ο τουρισμός και η έντονη αλληλεπίδραση.
- Η ζωή στις μεγαλουπόλεις , όπου δε βιώνονται κοινά ήθη και έθιμα , ευνοεί την αποκοπή από το παρελθόν.
- Ο γρήγορος ρυθμός ζωής στα σύγχρονα αστικά κέντρα.
- Η συνθετότητα των κοινωνικών ρόλων σε συνδυασμό με τον άκρατο ατομικισμό οδηγούν σε αδιαφορία για τα κοινά και έλλειψη διάθεσης για ενασχόληση με την παράδοση.
- Αδυναμία των φορέων κοινωνικοποίησης και αγωγής να μεταγγίσουν τα στοιχεία του παρελθόντος στη νέα γενιά.
- Αδυναμία της πολιτικής και πνευματικής ηγεσίας να δια φωτίσει και να διδάξει την αξία του παρελθόντος.

- Η φύση και ο χαρακτήρας των νέων που εντυπωσιάζονται από το καινούριο και πιστεύουν ότι η παράδοση περιορίζει την ελευθερία τους και θεωρούν ότι είναι αναχρονιστική και ξεπερασμένη υπόθεση.

Τρόποι επανασύνδεσης

- Η μέριμνα και το ενδιαφέρον της παιδείας, η οποία δίνοντας έμφαση στον ηθικοπλαστικό της ρόλο, θα απαιτήσει περιεχόμενο ανθρωπιστικό εμπνεόμενη από τα δοκιμασμένα από το χρόνο ιδεώδη της παράδοσης, τα οποία και θα εμφυσήσει στους νέους. (Βιωματική επαφή με την παράδοση μέσω εκπαιδευτικών εκδρομών, εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος «Υιοθετώ ένα μνημείο»)
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για προβολή της παράδοσης.
- Μέριμνα από την πολιτεία για την προστασία των αρχαιολογικών χώρων – συντονισμένη προβολή της παράδοσης στο εξωτερικό – κινητοποίηση του απόδημου Ελληνισμού – οικονομική ενίσχυση ερευνών – τόνωση της οικονομίας με στόχο την παραγωγικότητα και την ποιότητα στην εγχώρια αγορά – αντίσταση στο υλιστικό όραμα και τον υπερκαταναλωτισμό.
- Αποφυγή της προκατάληψης και της μεροληπτικής στάσης των νέων απέναντι στο παρελθόν, κρίση, ενημέρωση, συνειδητοποίηση ότι το παρελθόν δεν αποτελεί ανάμνηση αλλά ζώσα πραγματικότητα που γονιμοποιεί τη δημιουργική φαντασία.

Επίλογος

Εν κατακλείδι η υποταγή στο παρελθόν είναι μοιραίο κακό, η άρνηση του παρόντος και των στοιχείων που το διέπουν περιχαράκωνει το λαό, καθώς και η διεθνοποίηση των πάντων επιβάλλει τη συμμετοχή στον παγκόσμιο πολιτισμό. Και μην ξεχνάμε ότι μόνον ο γόνιμος συγκερασμός του παλαιού με το νέο, του ντόπιου με το ξένο αναβαθμίζει τον πολιτισμό και αποτελεί την ορθή στάση απέναντι στην παράδοση.